

съзнание авторите на строго секретното изследване сочат **културните интереси и тяхното задоволяване**. В това отношение те привеждат едно немалко богатство от данни. Друг е въпросът, че те обясняват тези данни единствено с наличната общественно-икономическа система, като елиминират обстоятелството, че подобни процеси съществуват както цяло във всички европейски страни, без оглед на формационната им определеност (като не вземаме под внимание тяхната мащабност в широчина и дълбочина). Независимо от това обаче тези данни свидетелстват за съществени промени в съзнанието на българските цигани, поради което заслужават да бъдат направени достояние на любознателния читател. Още повече, че от една страна те ще стимулират позитивно самочувствие на самите роми и в същото време, от друга страна, ще помогнат на неромското население да погледне на тях с по-друго око.

Една от най-големите културни придобивки сред ромите у нас е тяхното отношение към **средствата за масова информация** - преса, радио, телевизия. Това е така, защото в недалечното минало, поради масовата неграмотност и тежките условия на живот, ромите нямаха допир до тези средства, - особено до пресата А, както сочат авторите на изследването, "в сравнение с 1967 г. абонаментът за вестници значително е нараснал. Така например през 1967 г. без абонамент са 96,15%, а през 1979 г. - 58,3%. Вестници четат 65,7%."⁴ Далеч по-голям е интересът към телевизията, което личи от данните, че "само 18,9% не гледат телевизионни предавания."⁵

Не такава е положението при отношението на ромите към другите форми на културата. Както сочат авторите на изследването, "от формите на култура най-често се посещават киното, концертите на народна и естрадна музика"⁶, докато нашите роми "остават настрана оперното и театралното изкуство, от симфоничната музика".⁷

Такова нерадостно е положението и с навика да се че-

⁴ Резултати от ..., с. 137.

⁵ Пак там, с. 138.

⁶ Пак там, с. 137.

⁷ Пак там.